Csuhai István

Amerika alagútban

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXI. évfolyam, 48. szám, 2017. december 1.

Colson Whitehead: A föld alatti vasút. Fordította Gy. Horváth László. 21. Század Kiadó, 2017, 336 oldal, 3990 Ft

A „föld alatti vasút” megnevezés arra a hálózatra vonatkozik, amelyet már az 1700-as évek legvégén abolicionisták, emberbarátok, korabeli polgárjogi harcosok vagy egyszerűen az emberi elesettségre érzékeny emberek, fehérek és feketék alakítottak ki, abból a célból, hogy a déli államok fekete rabszolgaszökevényeit a biztonságosabb északi államokba vagy éppen Kanadába segítsék. A hálózattal kapcsolatos tudást apák sokszor a fiaikra hagyták, anélkül, hogy távolabbi családtagot a közelébe engedtek volna. A föld alatti vasút „állomásai” fehér házak ideig-óráig rejtekhelyet biztosító pincéit, padlászugait fedték, a „vonalak”, a „sínek” az ezeket a házakat összekötő, biztonságosnak gondolt útvonalakat. A „szerelvények” vagy „vonatok” többnyire társzekereket jelentettek, néha éppenséggel igazi vasúti tehervagonokat, amelyeken a színesbőrű „utasokat” a lebukás veszélye nélkül lehetett tovább csempészni, a „kalauzok” és az „állomásfőnökök” pedig azok a bátor emberek voltak, akik ennek a rendszernek a fenntartásában tevékenyen részt vettek.